

Відповіді

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження/рекомендації проекту експертного висновку галузевої експертної ради
щодо можливості акредитації освітньо-наукової програми
21037– Географія рекреації та туризму
рівень вищої освіти: магістр, спеціальність 106 – Географія

Ми вдячні експертам та GER за ґрунтовні обговорення, слушні пропозиції та відзначені сильні сторони ОНП Географія рекреації та туризму. Рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОНП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОНП. Водночас ми не погоджуємося із певними зауваженнями, які зроблені експертною групою та GER за результатами експертизи ОНП.

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	<p>1. Активніше аналізувати та враховувати досвід профільних програм, дотичних до географії туризму і рекреації, у закордонних ЗВО, що сприятиме врахуванню наявних тенденцій розвитку галузі та позитивно позначиться на активізації долучення здобувачів ОП та НПП, залученого до викладання ОК професійного спрямування, до профільних науково-дослідницьких програм європейського і світового освітнього простору;</p> <p>2. Викладачам, які викладають предмети професійної підготовки на ОП, рекомендовано планувати вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм шляхом участі в наукових проєктах, під час стажування у профільних з географічних досліджень закордонних ЗВО.</p>	<p>1. Рекомендація щодо «активніше аналізувати та враховувати досвід профільних програм, дотичних до географії туризму і рекреації, у закордонних ЗВО, що сприятиме врахуванню наявних тенденцій розвитку галузі та позитивно позначиться на активізації долучення здобувачів ОП та НПП, залученого до викладання ОК професійного спрямування, до профільних науково-дослідницьких програм європейського і світового освітнього простору» не є повністю коректною, оскільки в наявній ОНП як при її розробці так і при переглядах в повній мірі враховано:</p> <ul style="list-style-type: none">- найкращий досвід профільних програм і існуючі практики вітчизняних та закордонних ЗВО (зокрема, про це вказувалось у звіті самооцінки у п.1);- запити ринку праці, що постійно моніторяться розробною групою у тісній взаємодії із стейкхолдерами (роботодавцями, академічною спільнотою, випускниками тощо) <p>2. Підвищення фахової компетентності НПП за даною ОП є систематичним і є різноманітним за своїми формами. Надані на запити документи з підвищення кваліфікації викладачів на цій ОП вказують на різноманіття напрямків профільної наукової складової географічного та фахового спрямування обраних для підвищення рівня кваліфікації. Також, варто уваги використання можливостей неформальної освіти у напрямку підвищення власного фахового рівня багатьох викладачів, які забезпечують викладання на даній ОП. Зокрема ЕГ були надані сертифікати таких НПП:</p> <ul style="list-style-type: none">- Купач Т.Г. (практичний курс «ArcGIS for Desktop 10.X для картографів» та діяльність у рамках проєкту компанії GEONIX (Україна) по створенню цифрових топографічних карт масштабу 1:50 000 в середовищі ArcMap10.X.,

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар
		<p>online course «Ecosystem Services: a Method for Sustainable Development»;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дем'яненко С.О. (проведення наукових досліджень за напрямком «Інтегральна туристична пропозиція для людей похилого віку» в рамках програми Горизонт 2020, стажування у рамках спільного проекту НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», Erasmus+, Jean Monnet Fund та Виконавчого агенства з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури, участь у тренінгах «Гармонізація стандартів як нормативно-регулятивна основа впровадження Європейських моделей бізнесу в Україні»; - Мотузенко О. О. (наукові дослідження та викладання навчального курсу “Esperienze sostenibili” на базі Факультету менеджменту Університету Ка’ Фоскарі, м. Венеція, Італія, курс «Управління проектами місцевого розвитку (УП-10)» в рамках Шведсько-українського проекту підтримки децентралізації в Україні DESPRO, програма «Організація та експертиза культурно-мистецьких проєктів» Центру неперервної культурно-мистецької освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв; - Удовиченко В.В. (курс “Геоінформаційні системи у просторовому плануванні на базі геоінформаційної системи QGIS”, спецкурс “Основи дистанційного зондування Землі: історія та практичне застосування”, “Обробка та аналіз супутникових знімків на платформі Google Earth Engine” та інші; - Уліганця С.І. (курс в рамках «Академії гостинності» Управління туризму та промоцій КМДА, курс «Інклюзивність та бар’єрність ресторанно-готельному бізнесі» в партнерстві Громадських організацій «Ресторанна гільдія» та «Асоціація рестораторів та готельєрів») <p>Потрібно вказати на активну участь викладачів кафедри у наукових, науково-практичних конференціях за напрямом ОП та кафедри в цілому, що також є значним чинником посилення «...профільної наукової складової географічного та фахового спрямування...»</p> <p>Рекомендацію ГЕР «...планувати вивчення закордонного досвіду реалізації аналогічних освітніх програм шляхом участі в наукових проєктах, під час стажування у профільних з географічних досліджень закордонних ЗВО...» вважаємо некоректною, оскільки:</p> <p>По-перше, доведено наявність таких стажувань та участі у проєктах,</p> <p>По-друге, безпосередня участь ряду НПП кафедри у міжнародних стажуваннях наразі є утрудненою (мова не йде про віртуальні стажування які стали звичайною практикою ЗВО України).</p>

<i>Критерій</i>	<i>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</i>	<i>Коментар</i>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	<p>1) привести у відповідність до Стандарту компетентності в розрізі ОК2, ОК9, ОК10;</p> <p>2) доповнити методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт магістра компетентностями відповідно до матриці відповідності ОП;</p> <p>3).необхідно оновити рекомендовану літературу ОК;</p> <p>4). доопрацювати структурно-логічну схему;</p> <p>5). оптимізувати навчальний контент ОК15 Методика викладання профільних дисциплін у ЗВО у напрямі підсилення методологічного інструментарію;</p> <p>6) представити на сайті договори з базами практик.</p>	<p>1. Стосовно рекомендації «привести у відповідність до Стандарту компетентності в розрізі ОК2, ОК9, ОК10» зауважимо, що не існує жодної невідповідності Стандарту в компетентностях, ПРН про які йдеться у зауваженнях, оскільки, в РНП зазначених ОК відображено авторське бачення навчальних цілей конкретно цих дисциплін, що логічно і беззаперечно вкладаються у загальні та фахові компетентності визначені Стандартом вищої освіти за даною спеціальністю.</p> <p>2. Погоджуємось із рекомендацією щодо доповнення методичних рекомендацій до виконання кваліфікаційних робіт магістра компетентностями відповідно до матриці відповідності ОП.</p> <p>3. Погоджуємось із рекомендацією щодо оновлення і доповнення переліків рекомендованої літератури англomовними джерелами та працями НПП, які забезпечують визначені ЕГ ОК.</p> <p>4. Стосовно рекомендації доопрацювання структурно-логічної схеми зауважимо, що логіка та черговість вивчення дисциплін, у структурно-логічній схемі ОНП, чітко визначається послідовним досягненням результатів навчання за всією сукупністю освітніх компонент ОП із поглибленням та доповненням змісту обов'язкових дисциплін вибірково і проходженням підсумкової атестації. Досягнення мети і завдань, сформульованих для кожного освітнього компоненту та викладених у РНП, а також набуття компетентностей здобувачами освіти забезпечується за рахунок поступовості, у міру вивчення загальних, базових та дисциплін фахової підготовки представлених у нашій структурно-логічній схемі.</p> <p>5. Погоджуємось із рекомендацією щодо оптимізації навчального контенту ОК15 Методика викладання профільних дисциплін у ЗВО у напрямі підсилення методологічного інструментарію.</p> <p>6. Висловлюємо незгоду стосовно рекомендації представлення на сайті договорів з базами практик, оскільки, зауважимо, що така інформація є динамічною, оскільки договори постійно оновлюються або перезаключаються, така інформація є внутрішньою документацією, що регламентує діяльність сторін під час забезпечення навчального процесу, вона є наявною на кафедрі, вона надавалася за запитами під час процесу акредитації тощо і тому потреби в її оприлюдненні на сайті кафедри немає потреби.</p>
Критерій 3. Доступ до	1. оновити список рекомендованої літератури у програмі фахового вступного	1.Стосовно рекомендації, наведеної ГЕР, ми частково погоджуємось у позиції, щодо оновлення переліку рекомендованої літератури у програмі вступних

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар
<p>освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p>випробування у 2024 році; 2. у силабусах (робочих програмах) вказати конкретні можливості зарахування здобутих сертифікатів на відповідних освітніх платформах по тому чи іншому навчальному елементу ОК. 3. активізувати популяризацію академічної мобільності здобувачів вищої освіти.</p>	<p>випробувань для навчання на цій ОП. Проте, оскільки, всі програми вступних випробувань на географічному факультеті регулярно підлягають щорічному корегуванню, то програма вступного випробування на 2024-2025 н.р. вже має ряд уточнень, зокрема, оновлений перелік літератури та інформаційних джерел для підготовки до вступу на навчання за ОНП Географія рекреації та туризму, і готова до впровадження.</p> <p>2. Висловлюємо незгоду стосовно рекомендації «...у силабусах (робочих програмах) вказати конкретні можливості зарахування здобутих сертифікатів на відповідних освітніх платформах по тому чи іншому навчальному елементу ОК...» адже визнання і оцінювання рівня опанування результатів неформального та/або інформального навчання в межах освітніх компонентів здійснюється НПП (в межах тієї складової оцінки яка відведена для поточного контролю та згідно правил і процедур визначених у робочій програмі освітнього компоненту) під його особисту відповідальність – саме НПП є відповідальним за те що ті здобувачі, яким були частково перезараховані результати навчання з невідомих джерел, опанували ці РН на рівні передбаченому освітньою програмою, а їх оцінка відповідає системі оцінювання застосованій для інших здобувачів. КНУТШ <i>ніколи не обмежував академічної свободи НПП</i> щодо внесення до РНП ОК рекомендацій опанування окремих РН шляхом інформальної або за участі у програмах неформальної освіти, однак і не має права цього вимагати.</p> <p>3. Висловлюємо незгоду стосовно рекомендації «активізувати популяризацію академічної мобільності здобувачів вищої освіти», адже дана практика уже існує, зокрема, відділ мобільності та адміністрація факультету на постійній основі популяризують різноманітні програми міжнародного обміну (інформування через веб-ресурси КНУ, географічного факультету тощо).</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>1. Забезпечити представлення форм, видів, тематики та оцінювання самостійної роботи в силабусах (робочих програмах); 2. Викладачам варто активізувати роботу з підготовки публікацій у відповідності до ОК. 3. Активізувати науково-дослідну роботу з залученням здобувачів освіти.</p>	<p>1. Зауважимо, що самостійна робота передбачається в кожній освітній компоненті відповідно до змісту та тематичного наповнення ОК і викладено конкретними викладачами у РНП за розробленими в КНУ формами. Оцінювання самостійної роботи відбувається за очікуваними результатами в межах навчальних занять з дисциплін, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf). Частково погоджуємось із рекомендацією посилення уваги щодо</p>

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар
		<p>забезпечення представлення форм, видів та тематики самостійної роботи в РНП. Передбачати окреме оцінювання самостійної роботи вважаємо некоректним.</p> <p>2. Погоджуємося із рекомендацією щодо активізації роботи НПП з підготовки публікацій у відповідності до ОК.</p> <p>3. Зауважимо що на даній ОНП систематично стимулюється участь здобувачів у науково-дослідній роботі. Здобувачі ОНП Географія рекреації та туризму здійснюють дослідження в рамках своїх кваліфікаційних робіт, постійно залучаються у прикладні проектні розробки під час проходження виробничих практик, результати такої активної участі оприлюднені, зокрема, на офіційному КОДА (КОВА) у вигляді діючих проектів Департаменту культури та туризму, неодноразово представлялися під час виступів на конференціях та опубліковані у наукових, в тому числі індексованих виданнях.</p>
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	<p>1. ЗВО здійснювати повторну перевірку кваліфікаційних робіт безкоштовно, оскільки це перетворить використання програмного забезпечення з перевірки на текстові збіги з інструменту контролю на інструмент допомоги здобувачам, й оприлюднювати на сайті факультету інформацію про проведені заходи з академічної доброчесності.</p> <p>2. Запровадити оприлюднення на сайті географічного факультету проведених заходів з академічної доброчесності.</p>	<p>1. Ми заперечуємо рекомендацію щодо «...проведення повторної перевірки кваліфікаційних робіт безкоштовно, оскільки це сприятиме формуванню культури використання програмного забезпечення з перевірки на текстові збіги як інструментарію дієвої допомоги у подальшій освітньо-науковій або експертно-аналітичній діяльності...». Насправді виконання цієї рекомендації знижує мотивацію здобувача до якісної роботи над текстом своєї кваліфікаційної роботи – він може подавати недоопрацьовану роботу вдруге, втретє, учетверте і так далі, чого не буде при оплаті кожної наступної (після першої безкоштовної перевірки) спроби. Оскільки здобувач освіти сам не завантажує свою роботу в систему перевірки на текстові збіги то нам не зрозуміло, чому в разі виконання рекомендації має відбутися формування «культури використання програмного забезпечення з перевірки на текстові збіги».</p> <p>2. Заперечимо рекомендацію ГЕР про обов'язкове оприлюднення на сторінці географічного факультету проведених заходів з академічної доброчесності, оскільки,</p> <p>по-перше, дотримання правил академічної доброчесності забезпечується заходами які регламентуються Положеннями про забезпечення дотримання академічної доброчесності у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (http://surl.li/ruwuk) та іншими нормативними документами, що є у відкритому доступі та оприлюднені на сторінці факультету, зокрема, https://geo.knu.ua/akademichna-dobrochesnist/</p> <p>по-друге, всі заходи з академічної доброчесності є частиною щоденної роботи</p>

Критерій	Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми	Коментар
		викладачів географічного факультету, гарантів ОП, адміністрації факультету тощо; по-третє, інформування щодо заходів з дотримання правил академічної доброчесності відбувається при безпосередньому спілкуванні між учасниками освітнього процесу і контролюється керівниками структурних підрозділів факультету (звітування викладачів про проведену роботу у питаннях поширення принципів академічної доброчесності, інформування завідувача кафедри на засіданнях кафедри та інше).
Критерій 6. Людські ресурси	Продовжувати позитивні практики.	Рекомендацію взято до уваги
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Встановити вказівники з використанням шрифту Брайля.	Рекомендацію взято до уваги
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	<p>1. У 2024/2025 навчальному році запровадити на рівні ОП Географія рекреації та туризму анонімне анкетування здобувачів з можливістю надання відкритої відповіді;</p> <p>2. При підготовці наступної оновленої редакції ОП Географія рекреації та туризму до складу робочої групи включити представника роботодавців.</p>	<p>1. Забезпечення якості освіти на даній ОП регламентовано Положеннями про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf . Необхідним складником локального моніторингу є, зокрема, центалізоване і методологічно обґрунтоване опитування здобувачів освіти, щодо їхньої задоволеності освітньою програмою, її компонентами, організацією і забезпеченням освітнього процесу, якістю викладання, викладацьким складом.</p> <p>Задля дотримання умов об'єктивності та конфіденційності при проведенні опитування студентів КНУТШ має розроблену методологію такого рівня опитувань і впроваджує багаторівневе моніторингове опитування здобувачів освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на рівні університету і факультетів (UNIDOS http://unidos.univ.kiev.ua) - на рівні окремих програм; - на рівні ОК; <p>«...Відсутність локального анонімного опитування здобувачів даної ОНП...» пояснюється тим, що викладачі кафедри і співробітники факультету не мають відповідних фахових компетентностей для проведення подібного роду опитувань.</p> <p>В той же час, на кафедрі географії України систематично здійснюється</p>

<i>Критерій</i>	<i>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</i>	<i>Коментар</i>
		<p>локальний моніторинг ОНП Географія рекреації та туризму у форматах бесід та усних опитувань із метою оцінювання якості освіти за даною ОП і визначення шляхів подальшого удосконалення змісту ОП та/або її окремих компонентів.</p> <p>Результати проведених заходів з моніторингу закріплені звітами гаранта ОП та відповідними протоколами засідань кафедр. Також, варто, зауважити, що локальний моніторинг на даній ОП проводиться в поєднанні із рядом інших заходів визначення якості освіти на ОП рівня факультету і університету в цілому.</p> <p>2. Не погоджуємось з рекомендацією «...При підготовці наступної оновленої редакції ОП Географія рекреації та туризму до складу робочої групи включити представника роботодавців...», адже на кафедрі географії України роботодавці безпосередньо задіяні в переглядах та змістовному оновленні ОП, а також ряду інших процедур забезпечення її якості. Пропозиції роботодавців висловлюються під час засідань робочої групи та випускаючої кафедри та враховуються при переглядах і оновленнях змісту ОНП. Отже, і без прямого включення у склад робочої групи ОНП представника роботодавців забезпечується постійна участь стейкхолдерів у розвитку ОП. Пропозиції роботодавців висловлювались та враховувались під час засідань робочої групи та випускаючої кафедри, що зафіксовано відповідними протоколами. Дані протоколи були надані ЕГ на вимогу.</p>
Критерій 9. Прозорість і публічність	Запровадити публікування порівняльної таблиці перегляду ОП на сайті ЗВО.	<p>Практика здійснювати порівняння змін при переглядах ОНП є робочою практикою в університеті і виконується щоразу під час оновлення освітніх програм, така порівняльна інформація зберігається на кафедрі і подається у відділ забезпечення якості освіти університету для контролю за якістю освіти на конкретній ОП тож додатково поширювати подібну робочу інформацію на сайті ЗВО є не обґрунтованим. Рекомендація щодо запровадження публікування порівняльної таблиці перегляду ОП на сайті ЗВО є особистим баченням експертів, яке нічим не аргументовано і ніде не регламентовано.</p> <p>Якщо ж відійти від формальної сторони питання (нормативно ніяк не врегульованого) то забезпечення якості полягає не у оприлюдненні порівняльної таблиці, а у досягненні максимально можливого рівня поєднання якості і додаткових (не визначених угодами про навчання) побажань стейкхолдерів.</p>